GORDANA SIMIĆ

06.02.2022. 15:34
Погледано: 979 пута

Кутак за рани раст и развој

Велики број родитеља који су упућени од стране љекара обратило нам се и тражило да пружимо подршку дјетету и укључимо га у предшколски програм као вид ране интервенције.

МОЈА ПЕДАГОШКА УВЈЕРЕЊА

Холистички, односно цјеловити развој дјетета којем се тежи, прихвата образац односа према дјетету као јединственом и цјеловитом бићу. Иако су предшколски програми најчешће представљени кроз неколико широких развојних аспеката који су појединачно описани, у доброј пракси се интегришу на начин који обезбјеђује да дијете конструише и развија знања те да се развија кроз многострано и богато искуство на досљедан, смислен и цјеловит начин. Квалитетним предшколским програмима могу се постићи позитивни дугорочни и краткорочни утицаји на дијете, а путем дјечијег развоја тај утицај се проширује како на породицу, тако и на друштво у цјелини.

Педагошка увјерења којим се водимо у пракси свакако би могла да се искажу кроз мисао Марије Монтесори:

„Дјететов живот представља линију која спаја двије генерације одраслих. Он у исто вријеме ствара и бива створен; од одраслог полази и у њему завршава. Такав је пут, стаза живота. Бављење тим животом, тако тијесно везаним за живот одраслог, наградиће нас новим занимањем и свјетлошћу.“

КРАТАК ОПИС ПРАКСЕ

Пракса је произашла из немогућности пружања подршке свој дјеци са сметњама у развоју, у смислу да нисмо у могућности смјестити у установу свако дијете које има сметњу у развоју и којем је неопходна подршка. Наиме, у установи бораве три дјетета која имају Рјешење о разврставању, док осам дјеце нема рјешење и налазе се у опсервацији стручног тима. С обзиром на то да до сада ниједно дијете са сметњама у развоју нисмо одбили, родитељи су превазишли баријере и прихватили одступања у развоју код дјеце те се свакодневно јављају за помоћ предшколској установи.

Дошли смо на идеју да оформимо Кутак за рани раст и развој у једној просторији у установи гдје се одвија индивидуални рад са дјецом која имају сметњу или потешкоћу у развоју. Дефектолог са сарадницима за васпитача у оквиру кутка ради индивидуалне третмане са дјецом, затим проводи дјелимичну инклузију (парт тиме инцлусион или партиал цлассроом инцлусион) за дјецу чије потребе изискују овакав вид третмана, а налазе се у боравку у вртићу.

Оно што је ново јесте да дјеца чији се родитељи обраћају нашој установи за подршку дјетету са сметњама, а нисмо у могућности да им обезбиједимо боравак у установи због прописаног броја дјеце у групи, родитељима нудимо подршку кроз Кутак за рани раст и развој потпуно бесплатно и пружамо им подршку стручних сарадника из установе, али исто тако и спољних стручних сарадника.

ПОЛАЗИШТА

Кутак за рани раст и развој настао је из потребе веће бриге и подршке за дјецу са сметњама у развоју. У нашој установи, као што смо већ навели, борави већи број дјеце која имају одређену потешкоћу или сметњу у развоју, а ми нисмо имуни на захтјеве родитеља који желе своју дјецу са потешкоћом у развоју укључити у предшколски програм.

Установа смо која веома води рачуна о сарадњи са родитељима, не само са родитељима чија дјеца бораве у установи, него и са родитељима чија дјеца још увијек нису на боравку у установи. Установа пружа много могућности управо за дјецу која због ограниченог броја мјеста у установи не бораве код нас, кроз програме бесплатних радионица, укључивања у пројекте које установа успјешно реализује, као и едукације за родитеље, поготово гдје је

потребна додатна подршка дјеци, али и родитељима у развијању родитељских компетенција.

Велики број родитеља који су упућени од стране љекара обратио нам се и тражио да пружимо подршку дјетету и укључимо га у предшколски програм као вид ране интервенције. Број дјеце у групама је ограничен, поготово када борави дијете са потешкоћама, те тако и васпитачи у групама долазе у ситуацију веома отежаног рада, што свакако не треба дозволити, јер би то довело до неадекватне подршке за дјецу типичног развоја и дјецу са потешкоћама у развоју, што свакако није циљ васпитно-образовног процеса и рада у предшколској установи.

Тада се родила идеја, с обзиром на то да смо ове године оформили педагошко-дефектолошку службу у установи, која пружа подршку у виду ране интервенције код дјеце која бораве код нас, да услуге Кутка за рани раст и развој проширимо на локалну заједницу и потпуно бесплатно радимо индивидуалне третмане са дјецом са сметњама у развоју и проводимо дјелимичну инклузију (парт тиме инцлусион или партиал цлассроом инцлусион) која се спроводи у европским државама. Стручна служба установе у сарадњи са спољним стручним сарадницима потпуно волонтерски пружа третмане и подршку дјеци и породицама.

ЦИЉ И ЖЕЉЕНИ ИСХОДИ

Сматрамо да је вид дјеловања стручних лица кроз Кутак за рани раст и развој веома учинковит у пружању подршке како дјеци тако и породицама дјеце са потешкоћама. Сматрамо да на овај начин припремамо и дијете и родитеље за потпуно укључивање дјеце са сметњама и потешкоћама у развоју у инклузивно образовање или отварамо друге могућности помоћи у циљу развијања максималних потенцијала код сваког појединачног дјетета. Сматрамо да као друштво, а поготово као васпитно-образовни радници, професионалци у струци и као људи ни у једном тренутку не смијемо заборавити ни на једно дијете.

ДЕТАЉАН ОПИС РЕАЛИЗАЦИЈЕ

1. корак – упознавање родитеља дјетета са сметњама у развоју кроз индивидуалне састанке и разговоре

Родитељ дјетета са сметњама или потешкоћом у развоју, који нам се јави са пропратном документацијом од љекара којим се препоручује боравак у предшколској установи, добија термин за разговор којем присуствује дефектолог, педагог и директор установе. Родитељ образлаже свој проблем, док му сарадници и руководство дају информације о начину смјештања дјетета у предшколску установу и могућности које му установа нуди – боравак у

Кутку за рани раст и развој.

2. корак – упознавање дјетета са сметњама у развоју у присуству родитеља
Сљедећа фаза подразумијева долазак родитеља са дјететом и упознавање стручне службе са функционисањем дјетета кроз практични рад са дјететом уз присуство родитеља, гдје је родитељ само у улози посматрача. Ово је важно јер родитељ дијете посматра субјективно и из улоге родитеља, те често не може дати све релевантне информације о свим аспектима развоја дјетета. Зато је важна ова фаза у којој можемо сагледати реалнију слику понашања и функционисања дјетета прије саме опсервације. Посматрају се основни аспекти функционисања дјетета као што су самосталност у обављању одређених радњи, развијеност моторике, пажња и концентрација, разумијевање вербалних упута, контакт очима и развијеност говора.

3. корак – опсервација дјетета кроз игру и учење
Опсервацију реализује опсервациони тим (дефектолог, педагог, психолог, педијатар, логопед и васпитачи узрасне групе којој дијете припада). Опсервација траје најмање три мјесеца, а најдуже годину дана, с тим да је оптимално вријеме шест мјесеци. Након тог периода врши се ретестирање како би се утврдило почетно и тренутно стање функционисања дјетета. Опсервација се врши на основу скала процјене које јасно дефинишу одступања у сваком од аспеката развоја дјетета.

4. корак – закључак опсервационог тима
На основу резултата опсервације попуњава се и потписује опсервациони картон дјетета. У њему се дефинишу јаке и слабије стране дјетета кроз различите аспекте развоја. На основу скала процјене утврђује се препоручени третман, вријеме реализације рада и боравка у установи те начин пружања подршке дјетету кроз Кутак за рани раст и развој, као и евентуална потреба за асистентом.

5. корак – израда индивидуализованог програма рада (ИОП)
Програм је усмјерен на пружање подршке дјетету у областима његових слабије развијених или неразвијених аспеката развоја. Израдом ИОП-а дефинишу се циљеви и исходи које дијете треба постићи, као и активности којима ће се подржати развој одређеног аспекта. Такође се одређује седмична заступљеност активности, број сати рада и очекивани период за постизање планираних исхода.

6. корак – примјена ИОП-а
ИОП се примјењује индивидуалним приступом сваком дјетету. Некој дјеци су потребни индивидуални третмани, док је код друге дјеце потребно комбиновати индивидуални рад и дјелимичну инклузију кроз укључивање у узрасну групу. Постоје и дјеца код којих је потребно укључити само логопедски третман. У примјени програма сарађујемо и са личним љекарима дјетета те примјењујемо њихове препоруке. Вријеме које дијете проводи у Кутку током седмице одређује опсервациони тим установе.

7. корак – едукације родитеља кроз предавања и радионице
Организована је панел дискусија под називом „Питајте нас!“ којој су присуствовали родитељи дјеце типичног развоја и дјеце са потешкоћама у развоју. У уводном дијелу дефектолози, социјални радник и психолог говорили су о дјеци са потешкоћама у развоју, могућим узроцима и значају ране интервенције. Дискусија је трајала три сата, а родитељи су отворено говорили о својим искуствима и проблемима. Посебно је било важно упознавање родитеља дјеце типичног развоја са начинима подршке вршњацима са потешкоћама.

8. корак – укључивање родитеља у васпитно-образовни рад установе
Радионица за родитеље „Родитељ–васпитач“ реализована је тако да су родитељи који су се добровољно пријавили учествовали у раду вртићке групе у улози васпитача током једног дана. На тај начин су имали прилику боље разумјети функционисање дјеце са потешкоћама у групи и значај вршњачке подршке. У оквиру радионице учествовале су и мајке дјевојчица са потешкоћама – једна мајка дјевојчице са Down синдромом која борави у старијој групи, те мајка слабовиде дјевојчице. Заједничким активностима израђивали су поклоне за дјецу у групи и ширили поруку прихватања и подршке.

9. корак – ретест и закључци
Након одређеног периода примјене ИОП-а врши се ретестирање како би се процијенио напредак дјетета. На основу резултата доносе се закључци о наставку рада или се родитељи упућују на друге стручне службе и установе које могу пружити додатни вид подршке уколико је то потребно.

10. корак – укључивање дјетета у васпитно-образовну групу
У складу са напретком дјетета и препорукама стручног тима, дијете се постепено укључује у редовну васпитно-образовну групу.

ЕФЕКТИ И ПОСТИГНУТИ РЕЗУЛТАТИ

Можемо с правом рећи да подршка коју пружамо дјеци са сметњама у развоју, како кроз узрасне групе тако и кроз Кутак за рани раст и развој, даје видљиве резултате. Свака узрасна група у нашој установи има једно или два дјетета са потешкоћама, а напредак је посебно видљив у социо-емоционалном аспекту развоја дјеце.

Посебно значајан резултат огледа се у промјени става и емоционалног стања родитеља. Родитељи који добију дијагнозу за своје дијете често пролазе кроз тежак емотивни период и осјећај изолованости. Долазак у установу и укључивање у активности Кутка за рани раст и развој пружа им осјећај подршке, прихваћености и наде.

Отвореност родитеља за сарадњу потврђује и чињеница да тренутно подршку кроз Кутак за рани раст и развој добија 14 дјеце. Напредак дјеце прати се кроз опсервационе картоне у

којима су забиљежени резултати на почетку укључивања у програм и након одређеног периода примјене индивидуализованог програма рада.

Додатну потврду резултата дају и закључци педијатара који прате дјецу изван установе. Позитивни ефекти видљиви су и кроз задовољство родитеља, прихватање дјеце од стране вршњака, као и кроз активности попут панел дискусија и радионице „Родитељ–васпитач“, које додатно јачају сарадњу између породице и установе.

ДОДАТНИ КОМЕНТАРИ И СУГЕСТИЈЕ ДРУГИМ НАСТАВНИЦИМА

Ако сте вођени мишљу да свако дијете треба бити дио васпитно-образовног процеса и да се у њему осјећа добро и прихваћено од стране заједнице, учините додатни корак који се од вас професионалаца и очекује. Понекад је довољно издвојити мало времена и један мали простор који ће бити намијењен дјеци којој ваше мало значи много.

Tags

NIN

Collections

НИН награда

НИН 2022